

Eerste zondag van de Advent, 28 november 2021

Jeremia 33, 14-16

1 Tessalonicenzen 3,12 – 4,2

Lucas 21,25-28. 34-36

Inleiding

In deze periode van het jaar lijken einde en begin bij elkaar te komen. Het jaar loopt ten einde, we kijken terug en we denken na over onze situatie; en tegelijk kondigt het nieuwe zich aan en zien we ernaar uit dat de toekomst een goede toekomst wordt.

De lezingen van vandaag werden geschreven in een tijd van onrust en ellende. In die moeilijke jaren leek het Licht ver weg en Jeremia, Paulus en Lucas willen de mensen richting geven om verder te komen.

In de tijd van Jeremia stond de ballingschap voor de deur. Hij kende persoonlijk veel tegenslag in zijn leven en was vermoedelijk gevangengenomen.

En in de tijd van Lucas hadden de Romeinen de tempel in Jeruzalem vernietigd; het symbool voor het goddelijke, voor rechtvaardigheid en vrede, bestond niet meer.

Jeremia en Lucas raden ons aan goed op te letten op wat er om ons heen gebeurt en niet stil te zitten, maar open oog te houden voor nieuwe ontwikkelingen en erop in te gaan als dat op onze weg ligt.

Overweging

Herkent u dat, het dubbele gevoel in december?

Aan de ene kant wil je toeleven naar een paar fijne feestdagen met elkaar en aan de andere kant realiseer je je dat veel mensen in moeilijke omstandigheden leven van onrecht, geweld en ongelijkheid.

Het doet je beseffen hoe goed we het hebben, maar tegelijk voelen we ons in meerdere of mindere mate schuldig:

Zijn wij niet juist in de positie om iets te kunnen doen, te moeten doen?

In onze traditie is de adventstijd een periode van verwachting en uitzien naar een betere wereld van vrede en rechtvaardigheid, naar een nieuwe verbondenheid met het Licht in ons midden.

Naar iets uitzien is niet alleen maar een passief gebeuren maar vraagt een actieve houding. Een zeiler, die ernaar uitziet een haven in de buurt te bereiken, zal zich moeten oriënteren op de koers en zijn zeilen en roer bedienen. Hij moet opletten waar de wind vandaan komt en de stip op de horizon niet uit het oog verliezen. De boot zal immers niet vanzelf de haven binnenvaren en aanmeren. Ook de adventsweken vragen een actieve houding. Een soort windstilte waarin we opnieuw onze koers kunnen bepalen. Deze weken geven ons de kans om het stil te laten worden in onszelf en ons leven op ons te laten inwerken. Waar worden we blij van, waar willen we verandering? En waar hopen op?

Toen Jeruzalem en de tempel vielen was dat voor de inwoners het einde van de wereld. Hun geestelijk oriëntatiepunt viel weg, hun stip op de horizon was onzichtbaar, waar moesten ze zich nu op richten? In die situatie schreef Lucas zijn evangelie. Het lijkt in de evangelielezing vooral te gaan over het einde der tijden, maar dat zal niet de bedoeling van Lucas zijn. Hij wil ons niet ontmoedigen en zegt twee dingen: sluit niet je ogen en ga anders kijken.

Ten eerste, sluit dus niet je ogen voor wat er gebeurt: mensen lijden (1). Sommigen hebben honger, anderen zijn op zoek naar een veilige woonomgeving; mensen hebben financiële zorgen en er is eenzaamheid en misschien neemt die wel toe, ook in onze wijk; en onze naasten, die met afscheid te maken hebben en door een zware fase van hun leven gaan, die wij het gevoel kunnen geven dat hij of zij er niet alleen voor staat. Zorg, zegt Lucas dan, dat je niet afgestompt raakt omdat we druk met onszelf bezig zijn, onze carrière of ons eigen belang. Ga niet navelstaren in je boot. Wees alert en heb oog voor wat er om je heen gebeurt.

En – ten tweede – zegt Lucas ook: ga anders kijken, richt je ogen op de nieuwe tijd, daar kan iets goeds uit voortkomen waar je wat aan kunt hebben. Het helpt daarbij als je met andere ogen naar de werkelijkheid kijkt, dan zie je nieuwe dingen.

Zo kan het verschil uitmaken of je door je eigen bril kijkt of door die van een ander. Bijvoorbeeld door de bril van mensen die het minder getroffen hebben in het leven, of enerzijds door de bril van mensen die hun familie en vrienden kunnen uitnodigen met de Kerstdagen en anderzijds door de bril van hen die alleen zijn.

Wist u dat 30% van de daklozen getraumatiseerd zijn en daardoor op straat zijn geraakt? Dat had u of mij kunnen overkomen, want uit onderzoek is gebleken dat het om mensen gaat van allerlei sociale achtergrond. Omdat het ook jezelf had kunnen betreffen is het misschien makkelijker om je in te leven in het perspectief van de dakloze.

En dan nog, ik weet niet hoe het met u is, maar voor ons is het makkelijker om een kennis thuis uit te nodigen waarvan je vermoed dat die alleen is, dan het uitnodigen van een onbekende dakloze medemens. Misschien is dat dan een stap te ver voor ons. Wat we wel kunnen doen is het ondersteunen van bijvoorbeeld het Leger des Heils bij het organiseren van een kerstbijeenkomst waar daklozen zich welkom weten.

De adventstijd is een moment voor het *nieuw beleven van de tijd* en niet bang zijn voor de toekomst(2). Geloof en spiritualiteit kunnen hiertoe een belangrijke bron zijn. Ons geloof staat niet stil en we kunnen voortbouwen op het erfgoed binnen onze eigen geloofsgemeenschap van Gerard Oostvogel en anderen (3): oude, vastgeroeste opvattingen relativeren en versoepelen, de zinvolheid van tradities en conventies verhelderen, het oude met het nieuwe verbinden en het nieuwe met het oude; oecumenisch vieren; empathisch, realistisch, trouw en zorgzaam zijn voor elkaar en voor onze omgeving. Gelukkig kunnen we elkaar hierin inspireren.

En tenslotte, we zijn een zoekende geloofsgemeenschap en de leerhuisviering van een paar weken geleden maakte mooi zichtbaar hoe we samen in een nieuwe vorm, met een dialoog van mens tot mens, elkaar kunnen inspireren om verder te komen. Een vroegere betekenis van ecclesia of kerk is immers: een gemeenschap die hoort en antwoord geeft.

Ik wens u een goede advent toe.

Hyleco Nauta

Inspiratie:

- 1- Tijdschrift voor verkondiging, Theo De Wit.
- 2- Voor het luiden van de klok, Marie-José Janssen en Gerard Zuidberg
- 3- Van Erfgoed naar Zaaigoed (Veldhuis), 50-jarig priesterjubiläum Gerard Oostvogel